

**Københavns Kommune
Socialforvaltningen**

**Direktionsnotat af 9. januar 2013
Løbende revision for 2012 eksklusive
områder omfattet af statsrefusion**

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Indledning	1
2. Konklusion på anbefalinger fra 2012	3
3. Konklusion på ikke afsluttede observationer fra 2010 og 2011	3
3.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2010 – revisionsbemærkninger	3
3.1.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2010 – revisionsbemærkninger	3
3.2 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2011 – øvrige forhold	3
3.2.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2011 – øvrige forhold	3
4. Afsluttede observationer fra 2010 og 2011	4
4.1 Afsluttede observationer fra 2011 – revisionsbemærkninger	4
4.2 Afsluttede observationer fra 2010 og 2011 – øvrige forhold	4
5. Afslutning	4
6. Observationer og anbefalinger fra 2012	6
6.1 Mangelfulde forretningsgangsbeskrivelser	6
6.2 Brugerbetaling – decentralt administreret – finansiell revision	6
6.3 Brugerbetaling – centralt administreret – finansiell revision	8
6.4 Salg af institutionspladser – finansiell revision	10
7. Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2011	11
7.1 Brugerbetaling	11

1. Indledning

Som led i den løbende revision for 2012 har vi for udvalgte revisionsområder foretaget en gennemgang af forvaltningens kontrolsystemer og forretningsgange, der er relevante for udarbejdelse og aflægelse af årsregnskabet.

Det påhviler ledelsen at tilrettelægge kontrolsystemer og forretningsgange, der er betryggende efter forvaltningens forhold, og det påhviler revisor at gennemgå disse forretningsgange og interne kontroller som et led i revisionen af årsregnskabet.

Vi skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at revisionen først kan anses for afsluttet, når vi har underskrevet erklæringen på årsregnskabet.

På grund af Københavns Kommunes størrelse og antallet af transaktioner i økonomisystemet er det vores vurdering, at det er mest effektivt at udføre revisionen af Københavns Kommune for 2012 med udgangspunkt i en kontrolbaseret revisionsstrategi. Det betyder, at vores revision er rettet mod vurdering af Københavns Kommunes implementerede manuelle og automatiske kontroller på væsentlige regnskabsområder, der imødegår, at utilsigtet eller tilsigtet fejl begås. Ved manuelle kontroller forstår vi for eksempel ledelsens udøvende og overvågende kontrol, budgetkontrol, effektiv person- og funktionsadskillelse samt forvaltningens overholdelse af forvaltningsspecifikke ledelsesgodkendte forretningsgange eller forretningsgange udarbejdet i henhold til Kasse- og Regnskabsregulativet. Ved automatiske kontroller forstår vi kontroller, der er implementeret i kommunens finanssystem og underliggende subsystemer, der for eksempel vedrører styring af brugerrettigheds- og adgangskontroller til it-systemer, kontroller for styring af opdatering/ændring af it-systemer mv.

På områder, hvor vi finder det hensigtsmæssigt, kombineres vores revision af kommunens implementerede kontroller med specifikke substansrevisionshandlinger for at gennemføre revisionen af et givent område.

Vi har organiseret revisionen af kommunen for 2012 på samme måde som sidste år. Vi har således revideret givne transaktionskæder/regnskabsposter på tværs af kommunens forvaltninger, hvor vi finder det hensigtsmæssigt. Vi sikrer ved denne organisering af revisionen, at revisionen udføres mere effektivt med samme revisionsdybde i alle forvaltninger, samt at rapporteringen til den enkelte forvaltning bliver mere ensartet.

Formålet med dette direktionsnotat er at opsummere de forhold, som er konstateret i forbindelse med vores revision indtil nu, og som, vi mener, bør komme til ledelsens kendskab. De opsummerede forhold er drøftet med de personer, som har ansvaret for de pågældende forhold.

Direktionsnotatet indeholder endvidere opfølgning på ledelsens igangsatte initiativer på vores observationer beskrevet i direktionsnotaterne af 29. december 2011 og 25. juli 2012.

Vores vurdering af ledelsens opfølgning på de igangsatte initiativer bygger tillige på vurderingerne i vores fællesnotat med Intern Revision af 1. november 2012 om "Handleplan for Sikker økonomistyring og Øget kvalitet i sagsbehandlingen" i Socialforvaltningen. Handleplanen er behandlet i Socialudvalget den 21. november 2012 og i Økonomiudvalget den 27. november 2012.

Hver anbefaling er markeret med et af nedenstående symboler, som vi har anvendt for at tydeliggøre vurderingen af vores specifikke observation/anbefaling

Lønrevisionen varetages efter aftale af Intern Revision. Lønrevisionen, herunder opfølgning på tidligere år, er ikke afsluttet, og som følge heraf vil rapportering finde sted på et senere tidspunkt.

Den revision, der udføres i form af servicebesøg på decentrale enheder, varetages efter aftale af Intern Revision. Denne revision, herunder opfølgning på tidligere år, er ikke afsluttet, og som følge heraf vil rapportering finde sted på et senere tidspunkt.

Det skal oplyses, at nærværende notat ikke indeholder vores observationer på områder, der er omfattet af statsrefusion. Der er udarbejdet særskilt notat herfor.

Symbol	Betydning
	Der er tale om graverende forhold, for eksempel i form af en sandsynlig lovovertrædelse eller en væsentlig tabsrisiko.
	Revisionsområdet vurderes som ikke betryggende, og der er behov for skærpet fokus fra ledelsen, da der er behov for væsentlige forbedringer. Afgørende/betydelige forhold hvor vi anbefaler hurtig handling.
	Revisionsområdet vurderes som mindre betryggende, og der er behov for opmærksomhed fra ledelsen, da der er usikkerhed eller behov/mulighed for forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som relativt betryggende, og der er alene behov for forbedringer af mindre væsentlig karakter. Øvrige anbefalinger, herunder forhold der påvirker dagligdags aktiviteter.
	Revisionsområdet har ikke givet anledning til bemærkninger.

2. Konklusion på anbefalinger fra 2012

Vi har gennemgået følgende revisionsområder:

Revisionsområde	Konklusion	Afsnit
Mangelfulde forretningsgangsbeskrivelser	!	6.1
Brugerbetaling – decentralt administreret – finansiel revision	!	6.2
Brugerbetaling – centralt administreret – finansiel revision	!	6.3
Salg af institutionspladser – finansiel revision	✓	6.4

Herudover har vi gennemgået en række øvrige revisionsområder, som enten ikke har givet anledning til anbefalinger/bemærkninger, eller hvor vores konklusion på gennemgangen er rapporteret under opfølgning på tidligere års observationer.

3. Konklusion på ikke afsluttede observationer fra 2010 og 2011

3.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2010 – revisionsbemærkninger

Ledelsens initiativer på nedenstående revisionsområde fra 2010 er fortsat ikke tilendebragt.

Vedrørende kolonnerne med teksten "Oprindelig konklusion" henleder vi opmærksomheden på, at den anførte konklusion ikke er udtryk for Deloitte's aktuelle vurdering af området.

3.1.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2010 – revisionsbemærkninger	Oprindelig konklusion	Tidsfrist	Afsnit
Revisionsbemærkning nr. 12 (2010): Gentagen manglende kontrol af anlægskartoteket – Først i forbindelse med årsregnskab 2012	X	-	-

3.2 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2011 – øvrige forhold

Ledelsens initiativer på nedenstående revisionsområder fra 2011 er fortsat ikke tilendebragt. I kapitel 7 er kortfattet angivet årsagerne til, at initiativerne ikke anses for tilendebragt.

3.2.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2011 – øvrige forhold	Oprindelig konklusion	Tidsfrist	Afsnit
Brugerbetaling (2011)	✓	April 2013	7.1.1
Momsrefusion – Først i forbindelse med årsregnskab 2012	!	-	-

4. Afsluttede observationer fra 2010 og 2011

4.1 Afsluttede observationer fra 2011 – revisionsbemærkninger

Afsluttede observationer fra 2011 – revisionsbemærkninger	Oprindelig konklusion	Afsluttet
Mangelfulde forretningsgangsbeskrivelser		

4.2 Afsluttede observationer fra 2010 og 2011 – øvrige forhold

Afsluttede observationer fra 2010 – øvrige forhold	Oprindelig konklusion	Afsluttet
Omkostninger og risiko for fiktive eller uautoriserede transaktioner		
Forretningsgange for afholdelse af omkostninger til repræsentation og til rejser		

Afsluttede observationer fra 2011 – øvrige forhold	Oprindelig konklusion	Afsluttet
Ledelsestilsyn i forvaltningen		
Salg af institutionspladser til andre kommuner og brugerbetaling til institutioner, der er centralt administreret – finansiell revision		
Forvaltningens budgetopfølgning		

5. Afslutning

Vi anmoder om, at vores observationer og anbefalinger gennemgås af forvaltningen, og at ledelsen anfører deres kommentarer til vores observationer og anbefalinger. Herefter færdiggør vi direktionsnotatet med forvaltningens kommentarer, herunder eventuelle besluttede tiltag og aftalte deadlines.

I henhold til proceduren for revisionsrapportering, som er besluttet af Borgerrepræsentationen 11. februar 2010, skal det endelige notat fremsendes til fagudvalget med direktionens kommentarer inden for 3 uger. Notatet fremsendes endvidere til Økonomiforvaltningen.

København, den 9. januar 2013

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Lyng Skovgaard
statsautoriseret revisor

Bo Colbe
statsautoriseret revisor

6. Observationer og anbefalinger fra 2012

Observationer, risici og anbefalinger

6.1 Mangelfulde forretningsgangsbeskrivelser

Observation	Prioritet
<p>Vi har tidligere observeret, at Socialforvaltningen ikke i tilstrækkeligt omfang havde udarbejdet og implementeret tilstrækkelige forretningsgange.</p>	
<p>Forvaltningens arbejde med forretningsgangsbeskrivelser indgår i "Handleplan for Sikker økonomistyring og Øget kvalitet i sagsbehandlingen." Ajourføringen er afsluttet ifølge proces/leveranceplanen af februar 2012.</p>	
<p>Forvaltningen har påbegyndt arbejdet med en yderligere videreudvikling af forretningsgangene på budget- og regnskabsområdet. Denne videreudvikling er forankret i projekt <i>Fase 2 i "Handleplan for kvalitet i sagsbehandlingen og sikker økonomistyring"</i>.</p>	
<p>En konkret tids- og leveranceplan er efter det oplyste under udarbejdelse. Arbejdet forventes afsluttet i 2013.</p>	
Ledelsens kommentarer	
<p>Forvaltningen har i løbet af 2012 opdateret og udarbejdet forretningsgange på budget og regnskabsområdet. Forretningsgangene er at finde på en fælles elektronisk platform, der giver et samlet overblik. Forvaltningen har gennemført implementeringsaktiviteter i 2. halvår af 2012 for alle involverede medarbejdere og ledere i forvaltningen. Udvikling og vedligeholdelse af forretningsgange er en fortløbende proces, hvorfor det videre arbejde er en del af forvaltningens nye handleplan for kvalitet i sagsbehandlingen og sikker økonomistyring, fase 2. En procesplan herfor er under udarbejdelse og forventes klar i februar 2013.</p>	
Ansvarlig	Status
Kontoret for Regnskab	Forventes afsluttet i 2013

6.2 Brugerbetaling – decentralt administreret – finansiel revision

Observation	Prioritet
<p>Vi har under den finansielle revision foretaget en stikprøvevis gennemgang af forvaltningens indtægter fra brugerbetaling for kost, vask, rengøring mv. Revisionen har omfattet den samlede forretningsgang fra registreringerne i visitationssystemet, indgåelse af aftale om levering af kommunens ydelse, regningsudskrivning og den bogholderimæssige registrering af indtægterne.</p>	

6.2 Brugerbetaling – decentralt administreret – finansiel revision

Stikprøverne har omfattet indtægtsområder på institutioner under servicelovens §§ 107-108 samt servicelovens §§ 109 og 110.

Brugerbetalingerne for ovennævnte ydelser er en decentral opgave, hvor institutionerne foretager beregningen og opkrævningen samt de bogholderimæssige registreringer.

Vores revision har givet anledning til følgende bemærkninger:

Vedr. §§ 107 og 108 institutioner har forvaltningen efter det oplyste i maj 2012 udsendt "*Retningslinier for ophold i botilbud*". Vi har under vores stikprøvevise revision konstateret, at der ikke foreligger underskrevne beboeraftaler, men alene administrationsaftale i de tilfælde, hvor institutionen deltager i administrationen af beboerens midler. Det er ikke i forretningsgangen præciseret, at der skal foreligge en underskreven beboeraftale, hvor det fremgår, hvilke ydelser beboeren har valgt og til hvilken pris.

Vi har samtidig konstateret en enkelt sag, hvor taksten ikke var fremskrevet fra 2011 til 2012.

Vedr. §§ 109 og 110 har vi konstateret et enkelt tilfælde, hvor taksten ikke var fremskrevet fra 2011 til 2012.

Det er over for os oplyst, at forretningsgangene vil blive revurderet, og at der vil blive indført en stikprøvekontrol på 2 tilbud i 2013.

Efter vores opfattelse bør den anførte stikprøvekontrol være en integreret del af ledelsestilsynet, hvorefter det vurderes, hvorvidt der er grundlag for, at der udtages en større stikprøve til kontrol.

Risiko

Der er risiko for, at utilstrækkelige forretningsgange medfører et udokumenteret opkrævningsgrundlag samt fejl opkrævninger hos beboerne på kommunens tilbud

Anbefaling

Vi skal anbefale, at SOF sikrer, at opkrævning af valgfrie ydelser på kommunens tilbud indarbejdes i forretningsgangene, og at der følges op herpå gennem ledelsestilsynene.

Ledelsens kommentarer

Socialforvaltningen vil følge revisionens anbefaling om at præcisere retningslinjerne for opkrævning af valgfrie ydelser, herunder underskrevne beboeraftaler, i forvaltningens forretningsgange på området. Endvidere vil forvaltningen overveje, hvordan den planlagte stikprøvekontrol på området eventuelt kan indarbejdes i det løbende ledelsestilsyn.

6.2 Brugerbetaling – decentralt administreret – finansiel revision

Ansvarlig	Status
DU-Handicap og DU udsatte og psykiatri	Forventes afsluttet marts 2013

6.3 Brugerbetaling – centralt administreret – finansiel revision

Observation	Prioritet
<p>Husleje, el og varme</p> <p>Vi har i Økonomiservice foretaget en gennemgang af forvaltningens indtægter fra brugernes betaling for husleje, el og varme på § 108 institutionerne. Den finansielle revision har stikprøvevist omfattet den samlede forretningsgang fra registreringerne i visitationssystemet, indgåelse af aftale om levering af kommunens ydelse, regningsudskrivning og den bogholderimæssige registrering af indtægterne.</p> <p>Som grundlag for revisionen havde vi fra SOF modtaget vejledningen "Opkrævning af egenbetaling for husleje, el og varme" – udarbejdet i forvaltningens nye struktur for forretningsgange, vejledninger, instrukser mv., uploadet på kommunens KKnet.</p> <p>Under revisionsbesøget i Økonomiservice fik vi udleveret forretningsgangen "Beregning af opholdsbetaling og el/varme på § 108 – bosteder", dateret 4. januar 2012. Forretningsgangen ses ikke at være på KKnet.</p> <p>Under revisionsbesøget drøftedes kontrollen imellem beregning af husleje og det rent faktisk inddaterede i anvendte systemer. Økonomiservice har udarbejdet og fremsendt til os "Intern forretningsgang for § 108 huslejer." Forretningsgangen, der ibrugtages den 1. december 2012, indgår også i ledelsestilsynet, benævnt "Kontrol af inddata på § 108 sager, huslejer".</p> <p>Efter vores opfattelse er ovennævnte vejledning og forretningsgange tilfredsstillende designet og implementeret.</p> <p>Husleje</p> <p>Vores stikprøvevise gennemgang har omfattet følgende institutioner: Hyldeblomsten, Sundbygård og E-Huset.</p> <p>Gennemgangen gav ikke anledning til kommentarer.</p>	

6.3 Brugerbetaling – centralt administreret – finansiel revision

El og varme

I vores direktionsnotat af 19. maj 2011 om løbende revision for 2010 konstaterede vi følgende vedrørende indtægterne for el og varme:

"Derudover er der ikke foretaget regulering af el og varme siden 1/1 2006 (bortset fra E-Huset). Der er blevet betalt samme beløb i alle årene (189 kr. og 349 kr.). Der er endvidere betalt samme takst uanset boligens størrelse – dette ses ikke at være i overensstemmelse med gældende bekendtgørelse."

Under revisionsbesøget den 22. november 2012 konstaterede vi, at der fortsat ikke var foretaget regulering af el og varme siden 2006. Dette finder vi uacceptabelt.

Drifts- og Udviklingskontoret for Handicap har oplyst, at når alle opmålinger er færdige, beregnes en el og varmetakst.

Anvendte fagsystemer

Økonomiservice bliver adviseret, når der bliver registreret ændringer i VI systemet – via SUF, som er systemejer af VI.

Ved huslejeadministrationen anvender SUF it-systemet OY. Systemet anvendes ikke af SOF.

Risiko

Der er risiko for, at kommunen lider et indtægtstab som følge af, at forvaltningen ikke lever op til fastlagte forretningsgange og gældende bestemmelser.

Anbefaling

Vi skal anbefale, at SOF sikrer, at indtægtsadministrationen er i overensstemmelse med fastlagte forretningsgange og gældende bestemmelser, samt at SOF tager initiativ til at søge at opnå en fælles it-løsning på huslejeområdet mellem SOF og SUF – ved anvendelse af OY eller andet nyere udviklet it-system.

Ledelsens kommentarer

Socialforvaltningen har i løbet af 2012 foretaget genberegninger af husleje i alle løbende sager i forlængelse af bemærkningerne i Deloitte's direktionsnotat af 19. maj 2011. Forvaltningen har imidlertid ikke været tilstrækkelig opmærksom på også at foretage genberegninger af betaling for el, vand og varme i henhold til forvaltningens forretningsgange herfor. Disse genberegninger foretages nu, herunder på grundlag af nye opmålinger af alle tilbud, og forventes at foreligge for alle tilbud i 1. kvartal 2013.

6.3 Brugerbetaling – centralt administreret – finansiel revision

Ansvarlig

DU-Handicap og DU udsatte og psykiatri og Kontoret for Regnskab

Status

Forventes afsluttet marts 2013

6.4 Salg af institutionspladser – finansiel revision

Observation

Prioritet

Socialforvaltningen har den 6. november 2012 fremsendt følgende forretningsgange:

- Salg af pladser efter §§ 107 og 108.
- Køb af pladser efter §§ 107 og 108.

Desuden blev fremsendt en processkitse for salg af pladser, egne pladser og køb af pladser.

Vi har foretaget en indledende gennemgang af forretningsgangen for "Salg af pladser efter §§ 107 og 108". Forretningsgangen, som er gældende fra 1. oktober 2012, er udarbejdet i den nye struktur, som forvaltningen har taget i anvendelse i tilknytning til anbefalingerne i vores fællesnotat med Intern Revision af 1. november 2012 om "Handleplan for Sikker økonomistyring og Øget kvalitet i sagsbehandlingen" i Socialforvaltningen.

Det er vores foreløbige opfattelse, at den nye forretningsgang med de indbyggede interne kontroller udgør et tilfredsstillende grundlag til sikring af, at indtægtsadministrationen foregår på en korrekt og hensigtsmæssig måde.

Vores endelige vurdering vil ske i forbindelse med revisionen af årsregnskabet og kontrollen af forvaltningens afstemning af regnskabets indtægtsposter.

Vi har sammenholdt forretningsgangen for salg af pladser med forvaltningens ovennævnte processkitse (flow chart) for forvaltningen af pladserne (salg, egne og køb).

Efter vores opfattelse bør processkitsen også indeholde omtale af de tilrettelagte interne kontroller. Derudover finder vi det hensigtsmæssigt at overveje tekstningen i skitsen set i forhold til beskrivelsen i forretningsgangen, ligesom der med fordel kunne ske en bedre adskillelse mellem skitsen for salg af pladser og køb af pladser (jf. de to særskilt foreliggende forretningsgange).

Vi vil i forbindelse med årsregnskabsrevisionen drøfte ovennævnte med forvaltningen.

7. Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2011

7.1 Brugerbetaling

Observation

Prioritet

I forbindelse med vores stikprøvevise gennemgang af brugerbetalinger for kost, vask, rengøring mv. erklærede Socialforvaltningen sig enig med revisionen i, at der skal opkræves opholdsbetaling af borgeren på samme måde som udbetalte lommepege kræves tilbagebetalt, når borgeren får et forsørgelsesgrundlag. Dette vil blive præciseret i den endelige udgave af forvaltningens notat om "Udbetaling af lommepege og andre ydelser efter §§ 109 og 110" af 3. november 2011, som var fremsendt i udkast til Deloitte.

Vi bemærkede endvidere: "Problemstillingen syntes også at have betydning for kommunens refusionsgrundlag, når der ikke sker en indtægtsføring af opholdsbetalingen. Indtægten bør senere afskrives, såfremt beboeren ikke opnår et forsørgelsesgrundlag."

Efter Socialforvaltningens opfattelse angik denne problemstilling alene den situation, hvor en borger lader sig indskrive uden at have et forsørgelsesgrundlag, men at borgeren **under** opholdet opnår et forsørgelsesgrundlag, og dermed bliver mødt med et krav om opholdsbetaling.

Betaler borgeren for sit ophold, er der intet problem. Undlader borgeren derimod at betale for sit ophold efter modtagelse af betalingskrav, kan det overvejes, om forvaltningen allerede ved fremsendelse af betalingskrav bør bogføre den forventede indtægt frem for at afvente, at betalingen modtages, før indtægten bliver bogført.

Forvaltningens nuværende praksis med først at indtægtsføre borgerbetalinger pr. efterkrav ved modtagelse af betalingen skal ses i lyset af, at meget få betalinger pr. efterkrav bliver efterkommet af målgruppen for §§ 109 og 110. Bogføring af et indtægtskrav, som efterfølgende ikke indfries, vil derfor påvirke indtægterne til at forekomme kunstigt høje i regnskabsresultatet, indtil der er implementeret en fast procedure for afskrivning mellem Socialforvaltningen og SKAT.

Socialforvaltningen ville overveje revisionens anbefalinger og tage endelig stilling hertil i forbindelse med det videre arbejde med ovennævnte notat-udkast fra november 2011.

Ledelsens kommentarer

Socialforvaltningen har i 2012 analyseret grundlaget for fastlæggelse, registrering og afvikling af betalingskrav over for borgere med ophold i botilbud efter servicelovens §§ 109-110 samt vurderet hensigtsmæssigheden af forskellige modeller for håndtering heraf. I forlængelse heraf udestår udarbejdelse af en forretningsgang for fastlæggelse af betalingskrav samt implementering af en midlertidig løsning for systemunderstøttelse af processen.

7.1 Brugerbetaling

Socialforvaltningen lægger op til en midlertidig løsning i 2013-14, idet den langsigtede løsning, herunder systemunderstøttelse, skal findes i dialog med mellem Socialforvaltningen og Koncernservice i lyset af, at ansvaret for registreringsopgaver på debitorområdet overgår fra Socialforvaltningen til Koncernservice pr. 1. marts 2014 (i forbindelse med samling af en række administrative opgaver i Koncernservice).

Ansvarlig	Status
Kontoret for Regnskab (i samarbejde med DU Udsatte og Psykiatri)	April 2013